ТАНЫ ЭДЛЭХ ЭРХ

АНУ-д ажил хөдөлмөр эрхэлж байх явцад тань танд олгогдох эрхийг тайлбарласан мэдээллийн товхимол.

Хүний Наймааг Мэдээлэх Шууд Утас
1-888-373-7888 (АНУ-ын дотор)

ТАНЫ ЭДЛЭХ ЭРХ

АНУ-д байхдаа таныг сэтгэл хангалуун байна гэдэгт бид итгэлтэй байна. Гэвч таагүй нөхцөл байдал үүсвэл танд эдлэх эрх, авах тусламж бий!

Танд дараах эрхүүд бий. Үүнд:

- Шударга цалин хүртэх
- Ялгаварлан гадуурхлаас ангид байх
- Бэлгийн дарамт, бэлгийн мөлжлөгөөс ангид байх
- Эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах
- Үйлдвэрчний эвлэл, цагаачид ба ажилчдын эрхийг хамгаалах байгууллагаас тусламж хүсэх
- Ажлын дарамттай орчинг орхих

ХЭРЭВ ТАНТАЙ ЗҮЙ БУСААР ХАРЬЦВАЛ ХҮНИЙ НАЙМААГ МЭДЭЭЛЭХ ШУУД УТАС 1-888-373-7888 (АНУ-ЫН ДОТОР), РУУ ЗАЛГАНА УУ. МӨН 233733 (АНУ-ЫН ДОТОР) ДУГААР РУУ 'HELP' ('ТУСЛААРАЙ') ГЭСЭН МЭССЭЖ, ЭСВЭЛ *NHTRC@POLARISPROJECT.ORG* - РУУ Е-МЭЙЛ ЯВУУЛААРАЙ.

ТУСГАЙЛАН БЭЛТГЭГДСЭН МЭРГЭЖИЛТНҮҮД 200 ГАРУЙ ХЭЛ ДЭЭР ТУСЛАМЖ ҮЗҮҮЛЭХЭД ҮРГЭЛЖ БЭЛЭН БАЙНА. ТА ӨӨРИЙН НЭР БУЮУ ХУВИЙН МЭДЭЭЛЛЭЭ ӨГӨХ ШААРДЛАГАГҮЙ. ЭНЭ ТАЛААРХ ДЭЛГЭРЭНГҮЙ МЭДЭЭЛЛИЙГ *WWW.TRAFFICKINGRESOURCECENTER.ORG* – РУУ ОРЖ АВНА УУ.

Хэрэв та аюултай байдалд орсон бол 911 (АНУ-ын дотор) – руу залгаж цагдаа дууд. Ямар аюул учирсан, өөрийн байршил, утасны дугаараа хэл. Англиар ярьдаггүй бол орчуулагч хүсч болно. Цагдаа ирсэний дараа энэ товхимлыг үзүүлж ямар дайралт, халдлагад өртсөнөө хэлж болно.

Хэрэв та цагаачлалын бус A-3, G-5, H, J, NATO-7, эсвэл гэрийн ажилчдад олгодог B-1 виз авсан бол визний ярилцлагын үеэр танд энэ товхимлыг өгсөн байх ёстой. Консулын ажилтан таныг визээ авахаас өмнө энэхүү товхимлыг хүлээн авч, уншиж, ойлгосон эсэхийг тань асуух ёстой. Аваагүй бол танд түүнийг өгч танилцуулна. Мөн консулын ажилтан энэхүү товхимолд дурдсан мэдээллийн талаар таны тавьсан асуултанд хариулах үүрэгтэй.

ВИЗНИЙ СТАТУСААС ҮЛ ХАМААРАН ТАНЫ ЭДЛЭХ ЭРХҮҮД

Таны эрх зөрчигдсөн гэж үзвэл холбогдох төрийн байгууллага, үйлдвэрчний эвлэл, төрийн бус байгууллага, эсвэл танд тусалж болох бусад байгууллагад мэдэгд. Хэрэв та англиар ярьдаггүй бол орчуулагч хүсч болно.

1. Шударга Цалин Хүртэх Таны Эрх

Та гүйцэтгэсэн бүх ажлаа үнэлүүлэн цалин хөлс авах эрхтэй.

Ихэнхи ажлын хувьд та хамгийн багадаа холбооны хуулиар тогтоосон цагийн хөлсний хамгийн бага хэмжээгээр хөлсөө авах эрхтэй. Дараах холбоос руу орж холбооны цагийн хөлсний доод хэмжээтэй танилцана уу: *www.dol.gov/whd/minimumwage.htm*

Та дараах тохиолдолд холбооны цагийн хөлсний доод хэмжээнээс өндөр хөлс авч болох юм. Үүнд:

- Цагийн хөлсний доод хэмжээ нь холбооныхоос өндөр муж, хот, каунтид ажилладаг бол,
- Таны хөдөлмөрийн гэрээ/визний нөхцөлд өндөр хөлс төлөхийг шаардсан бол.

Та 7 хоногт 40-өөс илүү цаг ажилласан бол ийнхүү илүү ажилласан цаг бүртээ цагийн хөлсөө 1.5 дахин нэмэгдүүлсэнтэй тэнцэх нэмэгдэл хөлс авч болно. Жишээлбэл, таны нэг цагийн

САНАМЖ: АНУ-д ирэхдээ лавлагааны зорилгоор энэхүү товхимлыг биедээ авч яв.

САНАМЖ: Таны АНУ-д байх хугацаанаас хамааран эрүүл мэндийн даатгалтай байхыг шаардаж болно. Түүнчлэн та эрүүл мэндийн даатгалын төлбөрийг хөнгөвчлөх санхүүгийн туслалцаанд хамрагдах нөхцөл болзлыг хангасан байж болох юм.

хөлс 10 ам.доллар бол 7 хоногт 40 цагаас хэтэрсэн цаг тутамдаа 15 ам.доллар төлөхийг ажил олгогчоосоо шаардаж болно.

Хэрэв таны цалингийн чекнээс ажил олгогч тань мөнгө хассан байвал үүнийг суутгал гэнэ. Ажил олгогч тань суутгал бүрийг тодорхой тэмдэглэсэн байх ёстой.

Суутгал хийсний дараа таны цалин хөлс хуулиар тогтоосон хамгийн доод хэмжээнээс бага болвол тухайн суутгалыг авах нь хууль бус байж болох талтай. Ажил олгогч нь ихэнхдээ дүрэмт хувцас, аюулгүйн тоног төхөөрөмж, багаж хэрэгсэл, түүхий эдийн зардал болон ажлын зуучлалын хураамжийг цалин хөлснөөс суутгадаггүй.

Хууль ёсны суутгалд таны сонгосон, жишээ нь, эрүүл мэндийн даатгал, үйлвэрчний эвлэлийн гишүүний хураамж, цалингийн урьдчилгаа болон шүүхээр тогтоосон хүүхдийн тэтгэлгийн болон дампууралтай холбоотой нэхэмжлэлийн төлбөр орж болно. Тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд АНУ-д цагаачлалын бус визээр ажиллаж буй хүмүүс холбооны болон мужийн орлогын ба хөдөлмөр эрхлэлтийн татвар төлдөг. Та ажил олгогчтойгоо цалингийн чекнээсээ орлогын татвараа шууд суутгуулж байхаар тохирч болно. Ерөнхийдөө ажил олгогч нь хөдөлмөр эрхлэлт болон нийгмийн халамж, Medicare (холбооны эрүүл мэндийн даатгалын хөнгөлөлтийн хөтөлбөр)-ийн хураамжийг цалингаас шууд суутгадаг.

САНАМЖ: Та АНУ-д ирэхээсээ өмнө цагаач ажиллагсдын асуудлыг эрхэлсэн байгууллага эсвэл өмнө нь ажиллаж байсан хүмүүсээс зөвлөгөө ав. АНУ-д байх хугацаанд тань аливаа бэрхшээл, асуудал гарсан тохиолдолд холбогдож болох хүмүүс, байгууллагуудын нэр, утсыг тэд өгч чадна.

2. Ялгаварлан Гадуурхлаас Ангид Байх Таны Эрх

Ажил олгогч таны нас (та 40 ба түүнээс дээш настай бол), хүйс, арьсны өнгө, гарал үүсэл, үндэс угсаа, шашин шүтлэг, генетикийн үзүүлэлт (гэр бүлийн эрүүл мэндийн түүхийг оруулан), хөгжлийн бэрхшээл зэргийн үлмаас тантай ялгаатай буюу муугаар харьцах нь хууль бус юм.

Ажил олгогч тантай эмэгтэй хүн, жирэмсэн, хөхүүл, эсвэл жирэмсэн болж болзошгүй гэх шалтгаанаар ялгаатай хандах ёсгүй.

3. Бэлгийн Дарамт ба Бэлгийн Мөлжлөгөөс Ангид Байх Таны Эрх

Ажил олгогч таныг бэлгийн дарамтанд оруулах нь хууль бус юм. Ажил олгогч нь танд бэлгийн сэдэлттэй, хүйсийн чинь хувьд доромжилсон санал гаргах ёсгүй.

Ажил олгогчийн зүгээс дараах үйлдэл хийж таныг бэлгийн мөлжлөгт оруулахыг хуулиар хориглоно. Үүнд:

- Бэлгийн аливаа үйлдэл хийхийг шаардах;
- Бэлгийн сэдэлттэйгээр таны биед хүрэх;
- Хүч хэрэглэх, залилах, дарамтлах замаар бэлгийн аливаа үйлдэл хийх.

4. Эрүүл, Аюулгүй Орчинд Ажиллах Таны Эрх

АНУ-д та дараах шаардлагыг хангасан аюулгүй, эрүүл орчинд ажиллах эрхтэй. Үүнд:

Эмчилгээ: Та ажилтайгаа холбогдсон гэмтэл, өвчлөлийн талаар ажил олгогчдоо мэдээлэх эрхтэй. Та ажил дээрээ гэмтсэн, өвдсөн бол эмчлүүлж болно. Ихэнх тохиолдолд ажил олгогч таныг үнэгүй эмчилгээнд хамруулж, өвчтэй/гэмтсэн байх хугацаандаа алдсан цалингийн тодорхой хэсгийг нөхөн олгодог. Үүнд, та ажиллаж буй мужийнхаа ажилчдын нөхөн олговрын даатгалд нэхэмжлэл гаргах шаардлагатай болж болно.

Хамгаалах Хэрэгсэл: Та хортон шавьж устгах бодис, химийн аюултай бүтээгдэхүүн хэрэглэдэг, эсвэл ойр орчимд нь ажилладаг бол ажил олгогч тань шаардлагатай хамгаалах хэрэгслээр таныг хангаж (хорт хийн баг, бээлий г.м), зардлыг нь төлөх ёстой.

Сургалт: Та ажлын байрандаа мөрдөгддөг аюулгүй байдал, эрүү мэндийн стандартууд, хор хөнөөлөөс урьдчилан сэргийлэх арга техник, аюул ослын талаарх мэдээлэл авах, сургалтанд хамрагдах эрхтэй. Сургалтыг таны ойлгодог хэл, нэр томъёог ашиглан явуулах ёстой.

Орон Байр: Ажил олгогч тань танд орон байр санал болгосон бол тэр нь цэвэрхэн, аюулгүй байдлыг хангасан байх хэрэгтэй. Та ажлын бус цагаар орон байраа орхин явж болно.

САНАМЖ: Ажил олгогч, гэрээлэгч, ажилд зуучлагчаас өгөх хуулийн зөвлөгөө өрөөсгөл байж болох талтай. Иймд бие даасан хуульчаас зөвлөгөө ав.

Ариун Цэврийн Өрөө: Ариун цэврийн өрөө цэвэрхэн, хүртээмжтэй байх ёстой. Ажил олгогч тань хэрэгтэй үед ариун цэврийн өрөө хэрэглэх боломжийг танд олгох ёстой.

Ундны Ус: Та ундны цэвэр усаар хангагдах эрхтэй.

Саван ба Цэвэр Ус: Та хэрэгтэй үедээ гараа савантай усаар угаах эрхтэй. Ялангуяа хортон шавьжийн устгал/химийн бодис хэрэглэсний дараа, мөн эдгээр бодистой ногоо, жимстэй ажилласан бол.

Эрүүл мэндийн яаралтай үйлчилгээ: Таны эмчилгээний зардлыг ажил олгогч тань хариуцаж болно. Иймд та гэмтэл авсан, өвдсөн бол энэ талаар ажил олгогчдоо даруй мэдэгдээрэй. Ингэснээр ажил олгогч тань холбогдох бичиг баримтыг бүрдүүлэх боломжтой болох юм. Та эмчид үзүүлэх, эмнэлэг, клиникт очсоны дараа өөрийнхөө өвчний түүхийн хувийг авах хүсэлтээ гаргаарай.

Та хортон шавьж устгах бодис, химийн аюултай бүтээгдэхүүн хэрэглэдэг, түүний ойр орчимд ажилладаг бол:

Ажлын байрандаа хэрэглэдэг химийн бүтээгдэхүүний талаар мэдэх, ойлгох эрхтэй бөгөөд ажил олгогч тань энэ талаар танд төлбөр төлж сургалтанд хамруулах ёстой.

Ажил олгогч тань таныг хортон шавьж устгах бодисонд санамсаргүй хордохоос урьдчилан сэргийлж хаана, хэзээ уг бодисыг цацсан болон уг талбайд хэзээ орвол аюулгүй байх талаар мэдээлэх ёстой.

5. Үйлдвэрчний эвлэл ба Цагаачлагч, Ажилчдын Эрхийг Хамгаалах Байгууллагуудаас Тусламж Хүсэх Таны Эрх

Тухайлан цөөн тохиолдолд хориглосноос бусад нөхцөлд та бусад ажилчидтайгаа эвлэлдэн нэгдэж ажил олгогчоосоо ажлын байрны нөхцөл сайжруулах, цалин нэмэх хүсэлт гаргах эрхтэй. Түүнчлэн ихэнх ажилчид ажлын байрандаа үйлдвэрчний эвлэл байгуулах, түүнд нэгдэх, үйл ажиллагааг нь дэмжих эрхтэй.

Та ажлаа хийгээгүй үедээ цалин нэмэх, ажлын байрны нөхцлийг сайжруулахыг дэмжсэн олон нийтийн арга хэмжээ, жагсаал, цуглаанд оролцож болно.

Та энэ эрхийг визний статусаасаа үл хамааран эдэлнэ. Ажил олгогч тань эрхээ эдэлсний төлөө таны эсрэг ямарваа арга хэмжээ авч болохгүй.

6. Ажлын Дарамттай Орчинг Орхих Таны Эрх

Хэрэв та дарамтанд байгаа бол хамгийн чухал нь аюулгүй байдлаа хангах явдал. Хэрэв таныг ажил олгогч тань ийнхүү даралж байгаа бол ажилдаа үлдэх шаардлагагүй.

Ажил олгогчоо орхиж явснаар таны виз хүчингүй болох хэдий ч та визнийхээ статусыг солих юм уу, өөр ажилд шилжих боломжтой байж болох юм. Ингэхийн тулд та АНУ-аас гарах шаардлагатай болж болзошгүй. Таны виз хүчингүй болсон ч дарамталж байсан ажил олгогчоо орхисны дараа танд тусламж олдох бололцоотой.

Та ажиллаж байх хугацаандаа, эсвэл ажлаа орхисныхоо дараа ажил олгогчийнхоо талаар албан ёсны гомдол гаргах юм уу, шүүхэд хандаж болно. Хэрэв ажил олгогч ингэсний тань төлөө таны эсрэг арга хэмжээ (өс хонзон) авбал энэ нь хууль зөрчсөн явдал болно.

ЦАГААЧЛАЛЫН БУС СТАТУСТАЙ ХОЛБООТОЙ НЭМЭЛТ ЭРХҮҮД

A-3, G-5, NATO-7 ба Гэрийн ажилчдын B-1 виз

Ажил олгогч тань танд АНУ-ын хууль тогтоомжид нийцсэн хөдөлмөрийн гэрээ өгөх ёстой.

Гэрийн ажилчинд олгох хөлсийг цагаар тооцож гэрээнд тусгах ёстой. Цагийн хөлсийг тогтоохдоо АНУ-ын холбооны, мужийн, орон нутгийн цагийн хөлсний доод хэмжээнүүдээс хамгийн өндрийг авна.

Ажил олгогч хөдөлмөрийн гэрээг таны ойлгодог хэл дээр үйлдэх ёстой. Та гэрээний нөхцөл, болзлыг мэдсэн байх хэрэгтэй бөгөөд хэрэв юу бичсэнийг мэдээгүй бол гарын үсэг зурж болохгүй.

САНАМЖ: Ажил олгогч цалин хөлсийг чинь цагт нь олгох ёстой. АНУ-д цалин хөлсийг хоёр долоо хоног тутамд тавьдаг нь нийтлэг.

A-3, G-5, NATO-7 ба Гэрийн Ажилчдад Тавих Нэмэлт Шаардлагууд

Гэрээнд дараах нөхцлүүдийг заавал тусгасан байна. Үүнд:

Ажил олгогч нь АНУ-ын бүх хууль тогтоомжийг дагаж мөрдөхийг хүлээн зөвшөөрсөн тухай;

Цалин тавих хугацаа, цалингийн хэлбэр, ажлын үүрэг, хариуцлага, долоо хоногт ажиллах цаг, амралтын өдрүүд, өвчтэй өдрүүд, ээлжийн амралтын тухай;

Ажил олгогч тань паспорт, хөдөлмөрийн гэрээ болон бусад хувийн өмчийг чинь хурааж авахгүйг зөвшөөрсөн тухай.

Хөдөө Аж Ахуйн Түр Ажилтны H-2A Виз

Та ажил зуучлагчид ямар ч хураамж төлөх ёсгүй.

Таны ойлгодог хэл дээр бичгээр үйлдсэн хөдөлмөрийн гэрээг та хүлээн авах ёстой. Гэрээнд цалин хөлс, ажлын хугацаа, ажиллах цаг, хангамж (унаа, байр, хоол, гал тогоо) болон цалингаас авах суутгалын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг тусгах ёстой.

Та гүйцэтгэсэн ажлын тоо хэмжээгээр цалинждаг байлаа ч шударга хөлс авах эрхтэй.

Ажил олгогч тань байгаа газраасаа таны ажиллах газраа очсон замын зардлыг даах эсвэл хөдөлмөрийн гэрээнд

заасан ажлынхаа талыг гүйцэтгэсэн даруйд уг зардлыг үндэслэлтэйгээр тооцож нөхөн төлөх ёстой. Ажил олгогч тань хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажлаа бүрэн гүйцэтгэж дуусмагц таныг буцах замын зардлаар хангах ёстой. Хэрвээ зардлаа хассаны дараа таны авах цалин АНУ-ын цалингийн доод хэмжээнээс бага байвал таны замын зардал, визний хураамжийн мөнгийг ажлын эхний долоо хоногийн цалин дээр нөхөн төлөх шаардлага ажил олгогчид тавигдаж болно. Ажил олгогч ажилчдын сууцнаас ажлын талбай хүртэл танд унаагаар үнэгүй үйлчлэх ёстой.

Та H-2A визний хүрээнд гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний цалин хөлсөд ногдох АНУ-ын Нийгмийн Халамж, Medicare *(65 ба түүнээс дээш насны болон түүнээс залуу боловч хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүст зориулсан холбооны эрүүл мэндийн даатгал)*-ын татвараас чөлөөлөгдөнө.

Ерөнхийдөө ажил олгогч нь хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажлын хоногийн наад зах нь ¾ хувьтай тэнцэх цагийн ажлыг танд санал болгох ёстой.

Хөдөө Аж Ахуйн Бус Түр Ажилчдын H-2B виз

Та ажил зуучлагчид ямар ч хураамж төлөх ёсгүй.

Таны ойлгодог хэл дээр бичгээр үйлдсэн хөдөлмөрийн гэрээг та хүлээн авах ёстой. Гэрээнд цалин хөлс, ажлын хугацаа, ажиллах цаг, хангамж (унаа, байр, хоол, гал тогоо) болон цалингаас авах суутгалын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг тусгах ёстой.

Ерөнхийдөө ажил олгогч тань 12 долоо хоног бүрт ногдох ажлын хоногийн наад зах нь ¾ хувьтай тэнцэх цагийн ажлаар таныг хангах ёстой.

Та гүйцэтгэсэн ажлынхаа тоо хэмжээгээр цалинждаг байлаа ч шударга хөлс авах эрхтэй.

Ажил олгогч тань таныг гэрээт хугацааныхаа талд нь орохоос өмнө таны ирсэн унаа тээвэр, замын зардлыг гаргасан, эсвэл нөхөн төлсөн байх ёстой. Түүнчлэн, ажил олгогч тань таны гэрээт хугацаа дууссан эсвэл гэрээний хугацаа дуусахаас өмнө таныг ажлаас чөлөөлсөн бол таны гэртээ харих унаа, замын зардлыг төлөх ёстой. Хэрвээ зардлаа хассаны дараа таны авах цалин АНУ-ын цалингийн доод хэмжээнээс бага байвал таны замын зардал, визний хураамжийн мөнгийг ажлын эхний долоо хоногийн цалин дээр нөхөн төлөх шаардлага ажил олгогчид тавигдаж болно.

Харилцан Солилцооны J-1 виз

Таны батлагдсан DS-2019 маягтад хөтөлбөрийн хугацаа, солилцооны төрөл, таны спонсорын нэр, харилцан солилцооны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх хүлээн авагч байгууллагын талаар дурдсан байна.

Спонсор байгууллага нь хөтөлбөрийн бүх зардал, нөхцөл, хязгаарлалтуудыг нарийвчлан тайлбарласан байх ёстой.

Зуны Ажил Аяллын Хөтөлбөр

Таны ажлын байрыг урьдчилан бэлдээгүй бол спонсор байгууллага тань таныг АНУ-д ирмэгц ажил олоход чинь туслах ёстой.

Дадлага хийх ба Дадлагажигч

Спонсор байгууллага тантай биечлэн, утсаар, эсвэл вэб камераар ярилцлага хийх ёстой.

Спонсор байгууллага нь танд олгох тэтгэлэг, хөтөлбөрийн хүрээнд явагдах сургалтын зорилгын тухай бичгээр үйлдэж дадлагын ажлын төлөвлөгөөнд чинь (маягт DS-7002) оруулан

танд өгөх ёстой. Танд долоо хоногт наад зах нь 32 цагийн ажил олгох ёстой.

Спонсор байгууллага нь таны зүгээс төлөх аливаа зардал, хураамж, АНУ-д амьдрах өртгийн тооцоог бичгээр үйлдэн танд өгөх ёстой.

Спонсор байгууллага нь таныг эрүүл мэндийн даатгалд хамруулах, эсвэл даатгалын төлбөрийг чинь төлөх үүрэггүй ч таныг эрүүл мэндийн даатгалд хамрагдсан байхыг баталгаажуулах ёстой.

Айлд Байж Хүүхэд Асрах Үйлчилгээ:

Хүлээн авч буй айл тань таныг бүрэн дүнд боловсролын дараах сургуульд бүртгүүлж сурахад чинь тусалж, сургалтын төлбөрийн 500 хүртэлх ам.долларыг төлөх ёстой.

Та өдөрт 10 цагаас, долоо хоногт 45 цагаас илүү ажиллах шаардлагагүй.

Таны зөвлөх/нийгмийн ажилтан тантай болон хүлээн авагч айлтай тань тогтмол холбоотой байх ёстой.

САНАМЖ: Аялалынхаа өмнө бүх чухал баримт бичиг, ялангуяа паспорт, АНУ-ын виз, хөдөлмөрийн гэрээ болон бусад биеийн байцаалтын бичиг баримтаа тус бүр хоёр хувил. Нэг хувийг нь гэртээ найдвартай хэн нэгэнд хадгалуулж, нөгөө хувийг нь биедээ авч яв.

ЦАГААЧЛАЛЫН БУС ВИЗ

Цагаачлалын бус виз нь ажиллах, суралцах, соёлын солилцооны хөтөлбөрт оролцох зэрэг тодорхой зорилгоор АНУ-руу очих хүсэлт гаргасан хүмүүст тус улс руу зорчих зөвшөөрөл олгож буй АНУ-ын засгийн газрын баримт бичиг юм. Та хилийн чанад дахь АНУ-ын элчин сайдын яам буюу консулын газарт хандан виз хүсэх ёстой. Та цагаачлалын бус виз авсныхаа дараа АНУ-ын хил нэвтрэхийн өмнө АНУ-ын цагаачлалын албаны байцаагчид визээ үзүүлнэ. Таны визний хугацаа дуусан бол та АНУ-руу дахин нэвтрэхээсээ өмнө шинээр виз авах хэрэгтэй.

АНУ-ын хилээр таныг нэвтрэхийг зөвшөөрсний дараа цагаачлалын албаны байцаагч таны хилээр нэвтэрсэн огноо, ангилал, байх "сүүлчийн өдөр"-ийг тэмдэглэн тамга дарна. Та АНУ-ын Иргэншил, Цагаачлалын Албанд хугацаагаа сунгуулах хүсэлт гаргаснаас бусад тохиолдолд хууль ёсны статусаа хадгалахын тулд I-94 маягт дээр тэмдэглэсэн "сүүлчийн өдөр"-өөс өмнө АНУ-аас гарсан байх хэрэгтэй. Та I-94 маягтынхаа тэмдэглэгээг *https://i94.cbp.dhs.gov* – руу орж шалгаж болно.

САНАМЖ: Та АНУ-д ирмэгц паспорт болон аяллын бусад бичиг баримтаа хэрэгтэй үедээ буцаан авч болох найдвартай газар хадгал. Ажил олгогч тань таны паспортыг хураах ёсгүй бөгөөд ингэх нь хууль бус.

ХҮНИЙ НАЙМАА

Хүний наймааны хохирогчид нь хамгаалал, үйлчилгээ авах эрхтэй төдийгүй нийгмийн зарим халамжинд хамрагдах боломжтой. Хүний наймаа нь хүч хэрэглэх, дарамтлах, залилах замаар хүүхэд, насанд хүрэгчдийн биеийг үнэлүүлэх буюу аливаа хувь хүнийг албадан хөдөлмөрлүүлэх гэмт хэрэг юм. Ажиллах хүчний наймаачид, бэлгийн мөлжлөгийн зуучлагчид, бэлгийн мөлжлөгт өртөгсдийг худалдан авагч зэрэг гэмт хэрэгтнүүдийг холбооны болон мужийн хүний наймааны эсрэг хуулийн дагуу шийтгэдэг. Ажиллах хүчний наймаачид, бэлгийн мөлжлөгийн гэмт хэрэгтнүүд эрүүгийн шийтгэлээс гадна иргэний хэрэгт хариуцлага хүлээж болно. Хүний наймааг танихад тус болох зарим дохио тэмдэгүүд:

Айлган Сүрдүүлэх

Хүний наймаачид, тэдний гар хөл бологсод таныг болон бусдыг зугатах оролдлого хийхээс айтал нь заналхийлэн сүрдүүлж болно. Жишээ нь:

- Зодох, бие махбодид халдах, бэлгийн хүчирхийлэл хийх;
- Зодох, бие махбодид халдах, бэлгийн хүчирхийлэл хийнэ хэмээн сүрдүүлэх;
- Ажилчдыг ажлын байр, орон сууцаа орхиход нь саад болох, цоожлох;
- Зугатахыг завдах, зүй бус хандлагын талаар гомдол гаргах, цагдаад мэдээлэх, тусламж хайхыг оролдвол таны болон танай гэр бүлд аюул учруулахыг сануулан сүрдүүлэх;
- Тусламж хайвал таныг албадан гаргана, эсвэл баривчилна хэмээн айлгах;
- Зугатах, гомдол мэдүүлэх, цагдаа дуудах, тусламж хайхыг завдсан хэн нэгнийг сүрдүүлэх юм уу, хохироох, эсвэл зугатахыг завдсан хэнийг ч олоод эргүүлж авчирна гэж айлгах.

Өр тулгах

Хүний наймаачид, тэдний гар хөл бологсод таныг өрөө төлөхийн тулд ажил хийх, үйлчилгээ үзүүлэх буюу биеэ үнэлэхийг шаардаж болно. Зарим тохиолдолд хүний наймаачид өр үүсгэж тулгадаг. Өр нэхэж таныг явуулахгүй байх эсвэл хүчээр ажил хийлгэх, үйлчилгээ үзүүлэх буюу биеэ үнэлэхийг шаардах нь хууль бус юм. Хүний наймаачид заль хэрэглэн таны өрөө барагдуулах оролдлогыг улам хүндрүүлж, өрөө төлтөл тэдний шаардсан үйлчилгээг үзүүлэх ёстой мэтээр танд итгүүлж болно. Заль мэх хэрэглэн өрийг хүндрүүлэх зарим жишээг дурьдвал:

- Тогтоосон хугацаанд нь төлөхөд хэцүү буюу төлөх огт боломжгүй, таны олох орлоготой харьцуулшгүй өндөр өр тулгах;
- Тантай урьдчилан тохироогүй буюу эсвэл тохиролцсон хэмжээнээс өндөр өр тулгах;
- Таны цалингаас өр барагдуулахыг татгалзах;
- Өр барагдуулахын тулд хэр удаан хугацаагаар үйлчилгээ үзүүлэхийг тодорхой хэлэхээс татгалзах;
- Өрийн тооцоон дээр таны урьдчилан тохироогүй тээвэр, байр, хоол, бусад зардлыг нэмэх;
- Дүрэм зөрчсөн, хангалттай орлого олоогүй, эсвэл хангалттай ажил, үйлчилгээ хийгээгүй, биеэ үнэлээгүй гэх шалтгаанаар төлбөр, торгууль нэмэх.

САНАМЖ: Тантай зүй бусаар харьцсан үйлдэл, үг бүрийг тэмдэглэн, гэрч байвал түүний нэр, утасны дугаарыг бичиж ав.

Дэглэм Журам, Хяналт

Хүний наймаачид, тэдний гар хөл бологсод таныг зугатаах, гомдол гаргах, тусламж хайх оролдлого хийлгэхгүйн тулд элдэв дэглэм журам, хяналт тогтоож болно. Жишээ нь:

- Ажлын байр орхихгүй байх, эсвэл ажил хийгээгүй үедээ хаашаа явж болох талаар хатуу чанга дэглэм тогтоох;
- Паспорт, виз, төрсний гэрчилгээ, биеийн байцаалтын бусад бичиг баримтыг өөр дээрээ хадгалахыг хориглох;
- Зохистой хоол унд идэх, унтаж амрах, эрүүл мэндийн үйлчилгээ авах боломж олгохгүй байх;
- Гэр бүлийнхэн, бусад ажилчин, үйлчлүүлэгч болон хуулийн ба нийгмийн ажилтнууд зэрэг гадны хүмүүстэй холбоо тогтооход саад болох, хориглох, хяналт тавих.

Залилан Төөрөгдүүлэх, Худлаа Ярих

Хүний наймаачид, тэдний гар хөл бологсод таныг залилан төөрөгдүүлж, худал ярьж болно. Жишээ нь:

- Ямар ажил болох, ажиллах цаг, ажлын байр/амьдрах орчин, цалин хөлсний талаар худлаа амлах;
- Сайхан ажил амласны дараа хэт урт цагаар хүнд хэцүү орчинд, амласнаасаа бага хөлсөөр ажиллахыг шаардах;
- Сайхан ажил амласны дараа өөр ажил, үйлчилгээ хийх, эсвэл биеэ үнэлэхийг шаардах. Жишээ нь: сувилагчийн сургуульд багшийн ажил амласан хэрнээ сувилал/асрамжийн газар ажиллахыг тулгах, эсвэл, хүүхдийн асрагчийн ажил амлачихаад хүчээр эксотик бүжигчнээр ажиллах, эсвэл биеэ үнэлэхийг шаардах;
- Танд ямар ч эрх байхгүй гэж хэлэх;
- Тусламж хайхыг оролдвол танд хэн ч үнэмшихгүй, таныг албадан гаргана гэж айлгах;
- Хүний наймаачны хэн болох талаар худал хэлэхийг заах.

Хүчирхийлэлд Өртсөнөө Мэдээлвэл Таныг Албадан Гаргах уу?

Хүчирхийлэлд өртсөнөө мэдээлсэн хүмүүсийг хамгаалах хөтөлбөрүүд байдаг. Таны визний статус зөрчилтэй байсан ч тусламж эрэхээсээ айж болохгүй. Ажил олгогчид чинь үйлчилдэггүй цагаачлалын хуульчтай зөвлөлдөх хэрэгтэй.

Хэрэв та өөрийгөө хүний наймаа, эсвэл хүчин, бэлгийн халдлага зэрэг бусад ноцтой гэмт хэргийн хохирогч гэж үзвэл “T” (хүний наймааны хохирогчид олгодог) эсвэл, “U” (хүний наймаа болон бусад ноцтой гэмт хэргийн хохирогчид олгодог) зэрэг өөр төрлийн цагаачлалын бус виз авах боломжтой байж болох ба бусдаар мөн АНУ-д түр хугацаагаар үлдэж болох юм. Хохирогчдыг хамгаалах үүднээс эдгээр цагаачлалын бус ангилалуудыг бий болгосон юм. АНУ-д T, U статусын талаар тийм ч олон хүн мэддэггүй учир танд тусалж буй хүмүүст энэ талаар дурдаж болох юм.

Хүний Наймааны Хохирогчид Ямар Үйлчилгээ Авч Болох вэ?

АНУ-д хүний наймааны хохирогчид нь холбооны болон мужийн нийгмийн халамж, үйлчилгээ, цагаачдад үзүүлэх тусламжийн хөтөлбөрүүдэд хамрагдах боломжтой. Үүнд, эрүүл мэнд/шүдний үзлэг, эмчилгээ, сэтгэл зүйн зөвлөгөө, орон байр, цагаачлалтай холбоотой хуулийн зөвлөгөө авахад тань болон хууль эрх зүйн бусад асуудлаар болон ажил олоход тусламж дэмжлэг үзүүлэх олон байгууллагууд танд тусалж чадна.

САНАМЖ: Ажилласан бүх цагаа хувьдаа бүртгэж явах нь тустай. Дэвтэр аваад ажилласан бүх өдөр, цаг, цалингийн хэмжээ, цалин олгосон өдөр, цалингаас суутгасан шимтгэлүүд ба ямар суутгалууд болохыг тодорхойлон бич.

ДОЛОО ХОНОГИЙН ЦАГИЙН БҮРТГЭЛИЙН ЗАГВАР

Ажилтан:	Ахлагч:

Огноо	Гүйцэтгэсэн ажлууд	Ажилласан цаг	Хөлс
		Ирсэн:_____ Явсан: _____ Бүгд: _____	
		Ирсэн:_____ Явсан: _____ Бүгд: _____	

ЭДГЭЭР ЦАХИМ ХУУДАС РУУ ОРЖ НЭМЭЛТ МЭДЭЭЛЭЛ АВНА УУ:

(Доорх цахим хуудаснууд нь англи хэл дээр бэлтгэгдсэн.)

Визний мэдүүлгийн процесс ба визний талаар: *usvisas.state.gov.*

Хүний наймааны талаар: *www.state.gov/j/tip.*

J-1 визний солилцооны хөтөлбөрийн талаар: *j1visa.state.gov.*

Эрх тэгш байдал ба арьс өнгө, шашин шүтлэг, хүйс (жирэмслэлтийг оруулан), үндэс угсаа, нас (40 ба түүнээс дээш), хөгжлийн бэрхшээл, генетикийн ялгаварлан гадуурхлаас ангид байх таны эрхүүд, ялгаварлан гадуурхлын эсрэг гомдол, нэхэмжлэл гаргах талаар: *www.eeoc.gov.*

Ажлын байрны аюулгүй байдалд хамаарах эрхүүд, түүнчлэн ажлын байр чинь аюулгүй байдлын шаардлага хангаагүй гэж үзэн шалгуулахыг хүсвэл: *www.osha.gov.*

Ажил олгогчоосоо аваагүй хөлсөө хэрхэн гаргуулах талаар: *webapps.dol.gov/wow.*

Шударга цалин хүртэх эрх, цалин хөлстэй холбоотой гомдол хэрхэн гаргах талаар: *www.dol.gov/WHD/immigration.*

Иргэншлийн статусаас үл хамааран ялгаварлан гадуурхлаас ангид байх эрх, ялгаварлан гадуурхлын эсрэг гомдол гаргах талаар: *www.justice.gov/crt/filing-charge.*

Цалин хөлс, ажлын байрны нөхцлийг сайжруулах зорилгоор бусад ажилчидтай эвлэлдэн нэгдэх эрх, гомдол нэхэмжлэл гаргах талаар: *www.nlrb.gov.*

Эрүүл мэндийн даатгалтай холбоотой эрх, үүргүүд, түүнээс чөлөөлөгдөх нөхцлүүдийн талаар: *localhelp.healthcare.gov.*

Энэхүү товхимлыг 2008 оны Вильям Вилбэрфорсын Хүний Наймааны Хохирогчийг Хамгаалах Хуулийн 202-р заалтын дагуу бэлдэв.
Хуулийн эмхэтгэл 110-457